

Handläggare
Irma Ortega
Telefon: 08-50824424

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd
2021-09-23

Trygghetsbelysning vid hundrastgården vid Sättradalsparken

- Svar på skrivelse från Centerpartiet, Moderaterna, Liberalerna och Miljöpartiet

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Centerpartiet, Moderaterna, Liberalerna och Miljöpartiet har lämnat en skrivelse till förvaltningen om att söka trygghetsmedel för belysning på hundrastgården vid Skärholmsbäcken.

För att få sätta upp belysning i hundreservatet krävs reservattillstånd som utfärdas av Stadsbyggnadsnämnden. Miljöförvaltningen bedömer att den enda belysning som möjligen kan anläggas i reservatet är en rödaktig, nedåtriktad belysning som inte stör djurlivet. Trafikkontoret har även planer på att modernisera befintliga belysningsarmaturer i området vilket kommer att kunna lysa upp hundrastgården bättre. Förvaltningen föreslår att inte gå vidare med förslaget.

Bakgrund

Vid årskiftet 2020/2021 anlades en ny hundrastgård vid Skärholmsbäcken vid entrén till i Sätreskogens naturreservat mellan Skärholmen och Sätra. Åtgärden gjordes efter att Skärholmens stadsdelsnämnd godkänt ett medborgarförslag om att inhägnat ett befintligt hundrastområde på platsen. Förvaltningen fick i uppdrag av nämnden att söka reservattillstånd och trygghetsmedel för att genomföra åtgärden.

I reservattillståndet som beviljades av Stadsbyggnadsnämnden 2020 ingick tillstånd att sätta upp stängsel, skräpkorgar, ett bord och en bänk. Vid årsskiftet 2020/2021 färdigställdes den nya hundrastgården.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för Medborgarservice, stadsmiljö och öppen verksamhet.

Ärendet

Den 18 februari inkom Centerpartiet, Moderaterna, Liberalerna och Miljöpartiet med en skrivelse om belysning på hundrastgården i Skärholmsbäcken i Sätmaskogens naturreservat. Förslagsställarna menar att attraktiva miljöer med liv och rörelse där människor vistas och verkar stora delar av dygnet, är en viktig del i att skapa trygga och attraktiva boendemiljöer. De senaste åren har stora summor pengar investerats för att förbättra Skärholmens gemensamma utemiljö för att göra den både snyggare och tryggare. Hundrastgården vid Skärholmsbäcken är ett av många bra exempel. För att göra hundrastgården mer attraktiv, öka tillgängligheten och samtidigt trivseln samt trygghetskänslan, skulle platsen behöva belysning. Förslagsställarna vill därför uppdra åt förvaltningen att söka medel för att investera i en trygghetsbelysning kring nämnda hundrastgård.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår nämnden att inte gå vidare med förslaget. Förslaget har utretts i kontakt med trafikkontoret och miljöförvaltningen.

Stadsdelsnämnderna ansvarar huvudsakligen för specialbelysning av exempelvis parklekar och parktestrar. I Skärholmen har nämnden specialbelysning i de större parkerna samt längsmed två avgränsade motionsspår i naturreservatet (Bredängsspåret och Skärholmsspåret). Den föreslagna belysningen ligger inte i anslutning till någon av dessa parker eller motionsspår, och ligger därmed utanför nämndens ansvarsområde enligt stadens gällande fördelning.

Trafiknämnden ansvarar för huvuddelen av stadens belysning på såväl gatumark som parkmark, vilket även gäller för den belysning som finns i direkt anslutning till föreslagen plats, vid Skärholmsbäcken på parkvägarna vid Skärholmens gårdsväg.

Bild 1. Befintlig gatu- och parkvägsbelysning i ljusblått, hundrastgårdens placering i rött.

Förvaltningen har haft dialog med Trafikkontoret i ärendet. Trafikkontoret har pågående planer på att byta ut den befintliga belysningen som finns längs med Skärholmens gårdsväg. Befintliga belysningsstolpar har en äldre armatur och kommer att bytas ut inom 1-2 år. Trafikkontoret bedömer att den nya belysningen kommer att lysa upp hundrastgården. Vidare pågår nu även arbete för ny bostadsbebyggelse inom detaljplaneområdet Skärholmsdalen.

Bild 2. Illustrationsplan över Skärholmsdalen, befintlig hundrastgård i den röda cirkeln.

Det planerade bostadsbyggandet intill entrén till Sätmaskogens naturreservat kommer bland annat innebära mer belysning samt mer folk i rörelse i området vilket kommer ha positiv effekt på trygghetsupplevelsen.

Sätmaskogens naturreservat

Sätmaskogen är en populär och viktig rekreationsplats inom Skärholmens stadsdelsnämndsområde. Hundrastgården vid Skärholmsbäcken ligger inom Sätmaskogens naturreservat vilket innebär att det, jämfört med i övriga utemiljöer i området, finns fler begränsningar på vilka åtgärder förvaltningen har möjlighet att göra på platsen.

Reservatansökan

Stadsdelsförvaltningen är skyldig att följa Sätmaskogens föreskrifter med stöd av 7 kap.5§ miljöbalken angående inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservat. Enligt föreskrifterna för Sätmaskogens naturreservat är det förbjudet utan kommunens tillstånd A11: att dra fram mark-, luftledning eller jordkabel.

Nyanläggning av belysning är således tillståndspliktigt enligt reservatsföreskrifterna. Prövning görs bland annat för att bedöma om ökad belysning kan påverka biologisk mångfald negativt, samt hur schakt för belysning påverkar naturvärden.

Belysning i naturreservat

I den snabbt växande staden ökar artificiellt belysta områden. Belysningen finns i väg- och gatumiljö, bostadsområden, trädgårdar, parker, fönster, och på fasader. Till skillnad från människor, som är anpassade till dagsljusförhållanden, kan belysning skapa negativa effekter för biologisk mångfald och ekosystemfunktion. Den artificiella belysning vi använder dagligen kan störa dessa system. Negativa ekologiska effekter av belysning finns beskrivna för många arter fåglar, fladdermöss, andra däggdjur, groddjur, kräldjur, fiskar, insekter och djurplankton. (J-O Helldin, 2020)

Stadsdelsförvaltningen har varit i kontakt med Stadsbyggnadskontoret och Miljöförvaltningen som tar emot reservattillstånden. Båda fackförvaltningarna har meddelat att endast en belysning som är väl anpassad till djurlivet, det vill säga rödaktig och nedåtriktad bedöms som möjlig att anläggas inom hundrastgården.

Stadens nya belysningsstrategier

En av stadens utmaningar med att förvalta stadens offentliga belysning är balansgången mellan de funktionella och miljövänliga aspekterna i belysningsanläggningar. Tidigare planerades den offentliga belysningen främst för att öka trafiksäkerheten och tryggheten och för att göra staden till en mer levande plats under den mörka delen av dygnet. För att uppnå en ökad trygghetskänsla har till exempel trygghetsbelysning i parkområden satts på trädkronor eller buskage, vilket tyvärr bidrar till ljusförorening. Idag tar staden även mer hänsyn till miljön vid planering av ny belysning för att minimera ljusföroreningar. Staden arbetar istället mer enligt principen ”rätt ljus på rätt plats vid rätt tillfälle”. Det innebär bland annat att planera mer riktat ljus och mindre uppåtriktat ljus och att styra armaturens ljusflöde efter olika behov, situation/plats, tid och frekvens.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår att inte gå vidare med förslaget om trygghetsbelysning på hundrastgården. Den typ av röd belysning som Stadsbyggnadskontoret och Miljöförvaltningen godkänner inom ramen för naturreservatets föreskrifter bedöms inte öka tryggheten på platsen jämfört med idag och Trafikkontorets planerade modernisering av befintliga belysningsstolpar i området förväntas kunna anpassas bättre till området och hundrastgården så att den effekt nämnden efterfrågar med ny belysning tillgodoses. Även den planerade bostadsbebyggelsen kommer att leda till ökad belysning av platsen.

Patrik Åhnberg
Stadsdelsdirektör

Sara Heppling Trygg
Avdelningschef

Bilagor

1. Skrivelse
2. Sätterskogens föreskrifter

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Patrik Åhnberg, Stadsdelsdirektör	2021-09-01
Sara Heppling Trygg, Avdelningschef	2021-09-01